

ØKONOMI UNDER STATLIGE AKSJONER VED AKUTT FORURENSNING

HURTIGVEILEDER I AKUTTFASEN

VERSJON 2: JULI 2016

KYSTVERKET

Ved statlige aksjoner mot akutt foruresning vil kommunen i ettertid kunne få refundert sine kostnader fra staten. Kommunens eller IUAs hjemmel til å pådra seg slike kostnader følger av Kystverkets aksjonsordre og i eget brev som omhandler økonomi og administrative fullmakter.

Det er utarbeidet en administrativ veileder for kommuner og IUA som beskriver hvordan innkjøp, økonomi og administrasjon skal håndteres under statlige aksjoner. Vi forutsetter at veilederen er kjent for kommuner og IUA. Veilederen finner du her:

<http://www.kystverket.no/Beredskap/Forurensningsberedskap/Kommunal-beredskap/Administrativ-veileder/>

Erfaringer fra tidligere aksjoner viser at det i akuttfasen vil være behov for noen raske avklaringer og retningslinjer. Dette vedlegget er ment som et supplement og et hjelpemiddel til veilederen i denne perioden. Kapitlene det refereres til er i hovedsak 6 og 7.

Kommuner og IUA er selv ansvarlig for at kostnader de pådrar seg og anskaffelsene de gjennomfører i forbindelse med aksjoner skjer i henhold til gjeldende regelverk.

Økonomi

Under statlige aksjoner vil Kystverket ta kontakt med økonomifunksjonen i kommunen/IUA snarest mulig, og senest første hverdag etter mobilisering

Roller og ansvar

- Kommuner som inngår i IUA har i fellesskap ansvaret for alle økonomiske disposisjoner som deres beredskapsorganisasjon gjør
- Rollen **Økonomifunksjon** skal være definert og entydig plassert i IUAs beredskapsorganisasjon og ha nødvendige fullmakter
- Økonomifunksjonen i kommunen/IUA har ansvar for å sørge for at aktuelle kommuner er kjent med hva de må bidra med
- Kommunen kan be om forskuddsbetaling fra Kystverket

Prognose og regnskap

- Økonomifunksjonen i kommunen/IUA må umiddelbart starte arbeidet med å utarbeide **prognose**¹ over hvilke kostnader kommunen/IUA vil pådra seg under aksjonen
- Prognosen for kommunens/IUAs kostnader skal godkjennes av Kystverket og vil da være budsjettet som kommunen/IUA skal styre etter under aksjonen
- Den første prognosen skal oversendes Kystverket senest en uke etter aksjonsstart.
Før forpliktelsesregnskap!!
- Under aksjonen skal det sendes ukentlige rapporter om påløpte kostnader (mandag til søndag), jf. mal for regnskap²

¹Mal for prognose følger som vedlegg til "Administrativ veileder"

²Mal for regnskap følger som vedlegg til "Administrativ veileder"

- Aksjonen skal defineres som et prosjekt i kommunens økonomisystem slik at det kan tas ut et prosjektrekn-skap
- Om mulig bør det opprettes egen bilagsnummerserie for aksjonen slik at det blir enklere å finne igjen bilagene. Alternativt anbefales det å ta fortløpende scanning/kopi av bilagene som gjelder aksjonen, da kopi av bilagene skal følge vederlagskravet.

Dokumentasjon

Det gjelder de samme krav til regnskapsbilagene under en aksjon som til regnskapsbilag generelt i en kommune.

Bilagene skal i størst mulig grad være **selvfor-klarende**

Følgende punkter vil erfaringsmessig bli etterspurt fra ansvarlig forurenser/forsikringselskap :

- Dokumentasjon på operative begrunnelser for dimensjonering av innsatsen (ta vare på alle eposter, lag notater etc. og la dette følge bilagene)
- Rapporter ved tap av personlig utstyr
- Rapporter ved personskaide
- Registreringsnummer på drivstoff-regninger
- Navn på personell/grupper som har fått bevertning mv

- Leieavtaler ved eventuelt leie av biler/ andre kjøretøy
- Prislister for bruk av eget (kommunens/IUAets) materiell
- Kopi av kjørebøker ved bruk av leiebil/ arbeidsgivers bil
- Timelister og arbeidsavtaler ved innleie av personell/midlertidige ansettelse
- Disp. fra Arbeidstilsynet dersom arbeidstidsbestemmelsene overskrides (antall overtidstimer etc)
- Begrunnelse for valg av ressurser – eks: eget personell på overtid kontra innleid personell

For utfyllende informasjon og videre oppfølging av økonomi knyttet til aksjonen vises det til den administrative veilederen.

Innkjøp

Kommuner og IUA er selv ansvarlig for at anskaffelsene de gjennomfører i forbindelse med aksjoner skjer i henhold til gjeldende regelverk

Kommunene og anskaffelsesregelverket

- Under aksjonen kan det være nødvendig med anskaffelser av større omfang. IUA bør fortløpende vurdere om staben har tilstrekkelig innkjøpskompetanse. Vi anbefaler at det tas kontakt med kommunens innkjøpsseksjon for bistand
- Kystverket anbefaler at kommunene i det enkelte IUA avgir fullmakt til vertskommunen, slik at denne kan inngå kontrakter under aksjoner

Etikk og habilitet

- Dersom kommunen/IUA har utarbeidet egne etiske retningslinjer, gjelder disse også under aksjonen
 - I forbindelse med innkjøp, minner Kystverket særlig om kravet til god forretningsskikk og til habilitetsreglene i forvaltningsloven
- Eks:** Habilitetsreglene medfører bl.a. at ansatte i kommuner og IUA som er med på å beslutte eller å tilrettelegge for beslutninger om for eksempel å leie båter under aksjoner, ikke selv kan drive med utleie til kommunen under aksjonen. Dersom det ikke finnes andre leiealternativer, må den ansatte fratre ved beslutningen.

Særlig om "hasteanskaffelser"

- I utgangspunktet foreligger det kunngjøringsplikt for anskaffelser over kr. 500 000. Under aksjonen kan slik kunngjøring forsinke gjennomføringen. Det må derfor i det enkelte tilfelle vurderes om **unntaksbestemmelser**³ kan benyttes for å gjøre anskaffelsene hurtigere
 - For anskaffelser med verdi over kr. 100 000 skal det føres protokoll og innhentes **HMS-erklæring** og **skatteattest** fra leverandørene
 - Vurderinger av betydning for gjennomføring av anskaffelsesprosessen skal **dokumenteres**. Utilstrekkelig dokumentasjon kan medføre at ansvarlig forurenser ikke vil dekke kostnadene i etterkant
 - Anskaffelser over EØS-terkskelverdi setter egne krav til gjennomføring, se den administrative veilederen
- Standard skjema for offentlige anskaffelser finnes på internett, [se www.difi.no](http://www.difi.no).

Kassasjon og avhending

- Husk å inngå avtale med leverandør om retur av overskuddsmateriell
- Kommunen/IUA skal inngå avtale med Kystverket om overføring av overskuddsmateriell og materiell som representerer en restverdi på en kontrollert måte
- Ved kassasjon skal kommunenes eget reglement legges til grunn, og dokumentasjonen som utarbeides og skal følge refusjonskravet

Rammeavtale avfallshåndtering ⁴

Kystverket har inngått rammeavtale for mottak og håndtering av forurenset avfall. Så lenge det ikke lokalt er fremforhandlet en avtale som strider mot dette, skal vertskommuner eller skadestedskommuner ved en IUA-ledet aksjon kunne gjøre avrop på denne

rammeavtalen på samme prinsipper, og med samme forutsetninger som Kystverket. IUA er ikke bundet av denne rammeavtalen, og kan fritt fremforhandle en egen avtale med hvilken som helst operatør om de ønsker det. Følge refusjonskravet

³ Kravet til konkurranse "så langt det er mulig", tilsier at tidspress etter en konkret vurdering, kan begrunne fravikelse av dette utgangspunktet, jf. FOA § 3-1 (1). Dersom det ikke er tid til å innhente flere tilbud fra flere leverandører, bør dette dokumenteres i anskaffelsesprotokoll.

⁴ Brosjyre som omhandler avtalen følger som vedlegg til "Administrativ veileder".